

๑๕/๒๒/๖๕

บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐ
ในช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516, 6 ตุลาคม 2519
และ 17-20 พฤษภาคม 2535

นายสำราญ ชรรณโม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการหนังสือพิมพ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-394-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[17476082

THE POLITICAL ROLE OF THAI-RAT AND SIAM-RAT DAILY NEWSPAPERS IN
OCTOBER 14, 1973 OCTOBER 6, 1976 AND MAY 17-20, 1992 INCIDENTS

SAMROUY THAMMO

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Communication Arts

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐในช่วงเหตุการณ์

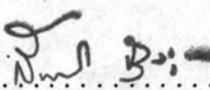
14 ตุลาคม 2516, 6 ตุลาคม 2519 และ 17-20 พฤษภาคม 2535

โดย นายสำราญ ชรรณโม

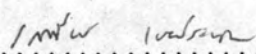
ภาควิชา การหนังสือพิมพ์

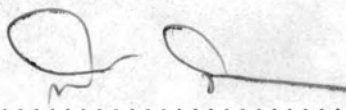
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ

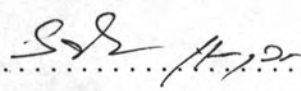
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ทุ่งสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทับ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

สารวย ธรรมโม : บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐในช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516
 6 ตุลาคม 2519 และ 17-20 พฤษภาคม 2535 (THE POLITICAL ROLE OF THAI-RAT AND SIAM-RAT
 DAILY NEWSPAPERS IN OCTOBER 14,1973 OCTOBER 6,1976 AND MAY 17-20,1992 INCEDENTS)
 อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พีระ จิรโสภณ, 150 หน้า. ISBN 974-634-394-7

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อวิเคราะห์ถึงบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐที่แสดงออกผ่าน
 เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 6 ตุลาคม 2519 และ 17-20 พฤษภาคม 2535
 ทั้งในด้านการเสนอข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นและการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยศึกษาจากข่าวหน้า 1
 บทบรรณาธิการ และคอลัมน์ทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่าในด้านการเสนอข่าวสาร สยามรัฐและไทยรัฐมีบทบาทสำคัญในการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์
 ที่เกิดขึ้น โดยทั้งสองฉบับได้ทำหน้าที่หลักและความสำคัญกับการเสนอข่าวที่เกี่ยวกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งสามครั้งในสัดส่วนที่มาก
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงใกล้เกิดวิกฤตการณ์ที่มีการนำมาพาดหัวข่าวใหญ่อย่างต่อเนื่อง และมีการรายงานข่าวที่มีความโน้มเอียงไป
 ทางกระแสดูการเรียกร้องของประชาชนมากกว่าที่จะโน้มเอียงไปทางรัฐบาล

อย่างไรก็ตามในช่วงเริ่มต้นของการก่อกระแส หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับจะมีความระมัดระวังในการเสนอข่าวที่กระทบ
 กระทั่งรัฐบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นอกจากนี้ในวันที่เกิดวิกฤตการณ์พร้อมกันมีความรุนแรงเกิดขึ้นโดยที่ไม่อาจคาด
 เตาได้ว่าเหตุการณ์จะคลี่คลายออกมาในรูปแบบใด ไม่ปรากฏการเสนอข่าวที่วิพากษ์กับรัฐบาลอยู่เลยในหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับ

ในด้านบทบาทการแสดงความคิดเห็นพบว่าทั้งสยามรัฐและไทยรัฐได้แสดงความคิดเห็นโดยรวมสอดคล้องกับกระแสการ
 เรียกร้องของประชาชน โดยในวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 ได้แสดงความคิดเห็นด้วยการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ
 ของนิสิตนักศึกษาและประชาชน วิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519 ได้คัดค้านการเดินทางกลับเข้ามาประเทศไทยของ
 จอมพลถนอม กิตติขจร และวิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535 ได้แสดงความคิดเห็นคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้
 มาจากการเลือกตั้ง

ในด้านบทบาทการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง กล่าวได้ว่าการเสนอข่าวและการแสดงความคิดเห็น
 ของหนังสือพิมพ์ประกอบกับกระแสการเรียกร้องของประชาชนมีส่วนในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนโยบายสำคัญทาง
 การเมือง เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับพบว่าสยามรัฐในฐานะที่เป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพได้แสดงบทบาท
 เชิงการให้ข้อมูลข่าวสาร เชิงการแสดงความคิดเห็นและเชิงการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่องและมีจุดยืนที่
 ชัดเจนมากกว่าไทยรัฐซึ่งมีลักษณะเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

ภาควิชา การหนังสือพิมพ์
 สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์
 ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C550101 : MAJOR JOURNALISM
KEY WORD: POLITICAL ROLE / THAI-RAT / SIAM-RAT

SAMROUY THAMMO : THE POLITICAL ROLE OF THAI-RAT AND SIAM-RAT DAILY NEWSPAPERS IN
OCTOBER 14, 1973 OCTOBER 6, 1976 AND MAY 17-20, 1992 INCEDENTS. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. PEERA JIRASOPON, Ph.D. 150 pp. ISBN 974-634-394-7

The main objective of this thesis is to study the political role of Thai-Rat newspaper and Siam-Rat newspaper which demonstrated through their newspaper contents during the period of political crisis on 14 October 1973, 6 October 1976 and 17-20 May 1992. Their role in providing news, critizing on the incedents and mobilizing certain changes were analyzed from newspaper front pages, editorials and political columns.

As the research result of news providing role, both newspapers took major role in giving political crisis information. Their news reporting in the three political crisis put more emphasis on the people than the government side.

However, at the begining of the situation, both newspapers more carefully reported news which might affect to the government, especially Thai-Rat newspaper. Furthermore, on the day of vital occurence might occure, which none could pridict the result, both newspapers avoided to provide any negative news concerning the government or the authority.

On criticism role, both of newspapers supported the current public opinion. They agreed with students and people claim for the new constitution during the crisis of 14 October 1973. These newspapers opposed, in the political crisis on 6 October 1976, to the coming back of Field Marshal Thanom Kittikhachon. And in the political crisis of 17-20 May 1992, they expressed a strong objection to the priminister who was not from election.

On the role of mobilization, their active roles in news presentation and interpretation plus people demands made significant effect to government's policies such as the constitution amendment.

By comparasion of the two newspapers, Siam-Rat as quality newspaper showed role of providing news, opinion expression and change mobiliaztion continuously and had more certain standing point than Thai-Rat which changed by the situation.

ภาควิชา การหนังสือพิมพ์.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์พีระ จิรโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและ
ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยด้วยดีตลอด

สำรวย ชรรมโม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
3. ระเบียบวิธีวิจัย	14
4. บทบาทหนังสือพิมพ์สยามรัฐและไทยรัฐในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516	17
5. บทบาทหนังสือพิมพ์สยามรัฐและไทยรัฐในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 6 ตุลาคม 2519	63
6. บทบาทหนังสือพิมพ์สยามรัฐและไทยรัฐในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง 17-20 พฤษภาคม 2535	101
7. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	140
รายการอ้างอิง	149
ประวัติผู้เขียน	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการพาดหัวข่าวด้านนิสิตนักศึกษาของสยามรัฐ	25
2 แสดงการพาดหัวข่าวด้านรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรของสยามรัฐ	26
3 แสดงการพาดหัวข่าวที่เสนอความเคลื่อนไหวทั้งด้านนิสิตนักศึกษา และรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรของสยามรัฐ	26
4 แสดงการนำเสนอการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของบทรบรณาธิการสยามรัฐ	28
5 แสดงการนำเสนอการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของคอลัมน์กึ่งฤทธิ์	31
6 แสดงการนำเสนอการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของคอลัมน์นเรศ	32
7 แสดงการเสนอข่าวเปิดโปงการทุจริตและประพฤตมิชอบของรัฐบาล จอมพลถนอม กิตติขจรของสยามรัฐ	37
8 แสดงการนำเสนอการเปิดโปงทุจริตของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ของบทรบรณาธิการสยามรัฐ	39
9 แสดงการนำเสนอการเปิดโปงการทุจริตของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ของคอลัมน์กึ่งฤทธิ์	40
10 แสดงการพาดหัวข่าวด้านนิสิตนักศึกษาของไทยรัฐ	44
11 แสดงการพาดหัวข่าวด้านรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรของไทยรัฐ	44
12 แสดงการพาดหัวข่าวที่เสนอความเคลื่อนไหวทั้งด้านนิสิตนักศึกษาและ รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรของไทยรัฐ	45
13 แสดงการนำเสนอการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของบทรบรณาธิการไทยรัฐ	46
14 แสดงการนำเสนอการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของคอลัมน์สี่สด	48
15 แสดงการนำเสนอการเรียกร้องรัฐธรรมนูญของคอลัมน์บุคคลในข่าว	50
16 แสดงการพาดหัวข่าวการทุจริตของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร	52
17 แสดงการนำเสนอการทุจริตของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรของ บทรบรณาธิการไทยรัฐ	55
18 แสดงการนำเสนอการทุจริตของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจรของ คอลัมน์สี่สด	56

ตารางที่	หน้า
19 แสดงการพาดหัวข่าวสยามรัฐที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของ การสนับสนุนการเดินทางกลับมาของจอมพลถนอม กิตติขจร	72
20 แสดงการพาดหัวข่าวสยามรัฐที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของ การต่อต้านการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร	73
21 แสดงการพาดหัวข่าวสยามรัฐที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวทั้งการ สนับสนุนและต่อต้านการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร	75
22 แสดงการนำเสนอการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร ของบทรบรรณาธิการสยามรัฐ	77
23 แสดงการนำเสนอการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร ของคอลัมน์ข่าวนอกนา	80
24 แสดงการนำเสนอการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร ของคอลัมน์เทศกาลบ้านเมือง	82
25 แสดงการพาดหัวข่าวไทยรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวของการต่อต้าน การเดินทางกลับเข้ามาประเทศไทยของจอมพลถนอม กิตติขจร	88
26 แสดงการพาดหัวข่าวไทยรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวของการสนับสนุน การเดินทางกลับเข้ามาประเทศไทยของจอมพลถนอม กิตติขจร	89
27 แสดงการพาดหัวข่าวไทยรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวทั้งการสนับสนุน และการต่อต้านการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร	90
28 แสดงการนำเสนอการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร ของบทรบรรณาธิการไทยรัฐ	91
29 แสดงการนำเสนอการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร ของคอลัมน์ขลุ่ยขลุ่ย	93
30 แสดงการนำเสนอการเดินทางกลับเข้ามาของจอมพลถนอม กิตติขจร ของคอลัมน์บุคคลในข่าว	95
31 แสดงพาดหัวข่าวสยามรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวของการคัดค้าน นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง	107
32 แสดงพาดหัวข่าวสยามรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวของการสนับสนุน นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง	110

ตารางที่	หน้า
33 แสดงพาดหัวข่าวสยามรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวทั้งการสนับสนุน และการคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง	111
34 แสดงการนำเสนอประเด็นการคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจาก การเลือกตั้งของบพทรรณาธิการสยามรัฐ	113
35 แสดงการนำเสนอประเด็นการคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจาก การเลือกตั้งของคอลัมน์โลกกว้าง-ทางแคบ	116
36 แสดงพาดหัวข่าวไทยรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวของการคัดค้าน นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง	123
37 แสดงพาดหัวข่าวไทยรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวของการสนับสนุน นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง	125
38 แสดงการพาดหัวข่าวไทยรัฐที่รายงานความเคลื่อนไหวทั้งการสนับสนุน และการคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง	126
39 แสดงการนำเสนอประเด็นการคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจาก การเลือกตั้งของบพทรรณาธิการไทยรัฐ	128
40 แสดงการนำเสนอประเด็นการคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจาก การเลือกตั้งของคอลัมน์ชายคาหน้า 3	131
41 แสดงการนำเสนอประเด็นการคัดค้านนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจาก การเลือกตั้งของคอลัมน์บุคคลในข่าว	133